

U een citroen in uwe jeugd, en liet de hospicie, Hoogstraete of 't Kerkhof voor de uitgeperste citroens.

Onverzadelijk in 't slikken van rente, ontrukte 't kapitalisme u de vrouw en het kind, zeker van in die zwakkere werk krachten eene nieuwe bron van goud en eene grootere waarborg van onder werping te vinden.

En aldus geperst in die dubbele schroef der concurrentie tegen 't ontwikkelen mechanisme en den arbeid van vrouwen en kinderen, daalden uwe loonen, bleven uwe werken lang en klommen de werkeloosheid en de ellende. De gespannen mechanisch-arbeid verzwakte uw lichaam en uw geslacht.

Werkeloosheid, ellende en verzwaking deden de dronkenschap, de ontucht, het misdrijf en de landlooperij stijgen.

Midden van den klimmenden rijkdom met duizenden millioenen, vergrootte de onzekerheid van het bestaan, de ontevredenheid, den strijd van mensch tot mensch, van klasse tot klasse.

En waarom al die ellende, die hongersmarten en opstanden, dien afschuwelijken oorlog?

Om eene klasse, eene minderheid van bezitters te verrijken. De paleizen in de steden, de kasteelen op den buiten, de villa's in de badsteden rezen uit den grond op met hunne aanhangels van bordeelen, speelhuizen, koerspleinen en kursalen, terwijl de officiële en bijzondere aalmoesgeverij of weldadigheid, het schrikkelijk toenemen der armoede vaststelde. 't Is om de pracht dier minderheid te voeden, om dat leven van vadsigheid te bestendigen dat zij werkt; 't is daarom dat een deel van den werkenden stand, gedoemd is te bezwijken onder lastigen arbeid en 't overige deel om werkloos te zijn, de gevangenhuisen, bedelaarsgesichten en ontuchthuizen te vullen, en als verwijt tegen ons te worden gekeerd.

Eh wel werklieden, 't is dat kapitalistisch regiem, van bezitters en uitbuiters dat geweld, gesteund wordt door de burgerstaat.

Terwijl de fabrikant u een deel nam van de vruchten van uwen arbeid, stoot de burgerstaat de rest door de belastingen die allen door ons worden betaald. En de millioenen afgetroddeld op onzen boterham, ons beetje zeldzaam vleesch, ons glas bier, onze pijp tabak, dienden:

Om een leger te onderhouden tegen ons, samengesteld uit onzen zonen.

Eene gendarmerie om ons neer te schieten.

Een justitie om ons te veroordeelen, gevangenhuisen om ons op te sluiten, bedelaarsgesichten om ons levend te begraven;

Eene pers, een onderwijs, eerdiensten om ons te verleugenen, te lasteren, te verstompen.

Wij vroegen een beetje stemrecht om ook mede te mogen helpen aan 't bestuur van ons land en van ons leven.

Tien jaar lang vroegen wij.

Wij kropen op de knien, wij smeekten en men spotte met ons. Wij stonden op, men lasterde en sfracste met werkeloosheid en gevang.

Wij protesteerden krachtig, men antwoordde met geweld, met kogels en met moord. Vergeet ze niet, werkers, wanneer zij ter stembus gaat, de gevallen van Roux, Bergen, Antwerpen, Boom, Queenast.

God ziet U, zeggen de katholieken tot de kiezers.

De geraamten uwer martelaars zien U, zeggen wij tot volk. Vergeet ze niet en wacht ze, want hunne wraak is deze van het onverdiend lijden uwer klasse, dat zij wilde uitroeren en waarvoor zij hun bloed gaven.

Werklieden!

De rijken, zij die regeeren, zij die onderwijs genoten, die geld en macht hadden hebben u in ellende gedompeld. Zij alleen zijn de schuld van uw lijden. Stemt tegen hen, stemt tegen de verraders uwer klasse die hen volgen, of zij bewerkt uw eigen ongeluk, dat uwer kinderen, dat uwer vrouwen en gij kasjadt u met de eigene zweep uwer domheid.

Al op dek, mannen! Duizende stemmekens samengebracht en wat ook ons stemmental zij, de eendracht onzer klasse, dit reuzenprotest der armen, is de voorbode van onzen triomf en onzer redding.

Nieuwe Kiezers!

Als gij nu weer voor rijke liberalen of rijke katholieken gaat stemmen, wat baat U dan uw stemrecht?

Als gij weer voor de rijken stemt, zullen de rijken heel natuurlijk zeggen: « De werklieden stemmen voor ons, 't is dat wij goed gedaan hebben in de verlopen jaren; wij zullen zoo maar voortgaan. »

En zij zullen, en terecht, al de wetten blijven maken tegen U.

Wilt gij dus betere wetten hebben, gij moet voor WERKLIEDEN en tegen de rijken stemmen.

STEMT VOOR DE SOCIALISTEN

Stemt niet voor het Senaat!

De socialistische partij is tegen het Senaat.

Zij wil niet dat de werkingen der Kamer van Volksvertegenwoordigers vernietigd worden door een Senaat, uit oude rijke menschen bestaande, die van geene hervormingen willen weten, en altijd het hekken aan den ouden stijl hangen.

Weg met het Senaat!

Dit is onze leuze!

De kiezers van onder de 30 jaren mogen niet voor het Senaat stemmen, maar de kiezers van 30 jaar en daarboven stemmen wel voor het Senaat.

De stembrief voor de Kamer is wit en die voor het Senaat is rooskleurig.

De kiezer voor het Senaat zal dus zoveel rooskleurige kiesbrieven ontvangen als hij stemmen heeft.

Eh wel, de kiezers voor het Senaat stemmen eerst op hun witten kiesbrief voor de socialisten, en steken den rooskleurigen kiesbrief in de stembus, gelijk zij hem ontvangen hebben, zonder er iets aan te doen.

Zoo toonen zij dat zij tegen het Senaat zijn en zoo zullen alle socialistten doen.

Dus wel begrepen: Doe op de rooskleurige stembrieven niets en steekt ze in de bus gelijk gij ze krijgt, zonder er iets aan te doen.

AAN de Kleine Burgers

Winkeliers, Patroons, Renteniers, enz.

Van 1830 tot 1892 maakt gij de meerderheid van het cijnskieserskorps uit.

Gij waart de macht en in geene enkele kiezing heeft de liberale of katholieke partij U, kleinen winkelier, kleinen patroon, kleinen rentenier of pachter, op hare lijsten gesteld.

Waart gij kiezer, gij waart toch niet waard gekozen te worden, en gij werdt dus door de rijken al zoo erg veracht als de werklieden.

Hebt gij het vroeger goed gehad, in de laatste jaren is uw toestand verslecht en voor u is de toekomst zoo somber als voor de werklieden.

Groote fabrieken verdrijven de kleine patroons; groote bazars en confectiehuizen verdrijven de kleine winkeliers, waaraan, wij bekennen 't, de samenwerkende maatschappijen voor een deel medehelpten.

In de laatste halve eeuw zijn kolossale fortuinen ontstaan: de krisissen in handel en nijverheid hebben voor gevolg dat de kapitalisten hun geld in staats- en stadsactiën steken, waar de intrest zeker is.

Daardoor kunnen de regeering en gemeenteraden veel geld aan kleinen intrest geleend krijgen, en dalen de renten der staatsobligatiën van 4 op 3 1/2, van 3 1/2 op 3 per honderd en die der stadsactiën van 3 op 2 1/2 per honderd.

Die daling der rente komt den kleinen rentenier treffen en verplicht hem ook tot besparingen.

Die toestand is erg en wat wordt er door de twee burgerpartijen tegen gedaan of beloofd?

Niets! Integendeel. Hunne vroegere verachting voor den kleinen burger verergert eerder dan te verminderen.

Zij, die zich de verdedigers der kleine burgers noemen, hebben niet eens één kleinen burger onder hunne kandidaten genomen.

Noch op de liberale, noch op de katholieke lijst staat een kleine burger of een

persoon, die openlijk verklaard heeft de belangen der kleine burgers voor te staan.

En, o wonder, terwijl de rijken de kleine burgers zoo schandelijk verwaarlozen, staan drij kleine burgers op de lijst der socialistten.

Het zijn de gezellen Edm. Vanbeveren, kleine schildersbaas; J. Foucaert, kleine handelaar, en M. Maenhout, hovenier.

Langs een anderen kant zien wij:

1° Dat rijke liberalen en katholieken het Volksbelang hebben gesticht, dat aan de bakkers hunne burgerkalanten heeft afgenomen;

2° Dat de katholieke partij, op den buiten, zeer veel samenwerkende maatschappijen sticht tot het aankopen van vette en zaden, tot het maken van boter en er nog anderen voorbereidt tot den verkoop der landbouwvruchten.

Toen gij, onder het cijnskiesstelsel, de meerderheid uitmaakt, werdt gij reeds verwaarloosd; nu dat door het uitgebreid stemrecht de werklieden en boeren den grooten doorslag in de kiezing geven, nu dat de rijken u als kiezers min moeten vreezen, zullen zij u niet alleenlijk verwaarlozen, maar u ruïneren per trein express.

Gij stelt, naar 't schijnt, uwe kandidaten te Gent tegen al de andere partijen.

Ha, kleine burgers, beter laat dan nooit, maar 't is te laat, want gij hadt dit 20 jaar vroeger moeten doen.

Alhoewel wij liever eene klasse zien strijden, hoe hopeloos de kamp ook zij, dan zich moedeloos over te geven, toch moeten wij u toeroepen: kleine burgers, 't is te laat!

't Zijn wij, socialistten, niet die dit zeggen, 't zijn wij niet die zulks bewerken. Neen, 't is de *Bien Public* zelf, het katholieke blad der rijke katholieken, dat het bekend.

In zijn nummer van 29 Juni 1892 schreef de *Bien Public*:

« Ter gelegenheid der laatste wetgevende kiezing hebben de middenklassen in het algemeen en de kleine burgers in het bijzonder hunne klachten en wenschen laten hooren. Klachten en wenschen die men ten volle verstaat en in breede mate gewettigd zijn, want de inval van den groot-handel heeft aan heele groepen eerlijke handelaars harde slagen toegebracht en hij bedreigt nog anderen. » Deze smartvolle toestand heeft zich aan de beide politieke partijen opgedrongen en onze kandidaten hebben op de stelligste wijze verzekerd zich de zaak ter harte te zullen trekken. Men mag overtuigd zijn, dat onze gekozenen van 10 Juni, voor wat hen betreft, aan hunne verbintenissen niet zullen te kort komen.

« De wetgevers — en onze acht gekozenen behooren tot de wetgevers — kunnen in deze zaak maar met de meeste voorzichtigheid tusschenkomen. » Zij moeten zich bepalen zekere voorrechten af te schaffen, waarvan tot hertoe de grootten in den strijd tegen de kleinen genoten hebben, derwijze dat allen, volgens recht, op den voet der meest volledige gelijkheid zijn geplaatst.

« Verder gaan, ware de vrije concurrentie beletten, de voortbrengst belemmeren en reden tot erge en verdiende beknibbelingen geven. » Over 't algemeen zijn de wenschen van den handel zoo ver niet gegaan.

« Wij stellen ons geene al te schoone dingen voor van de hervormingen die voorgesteld en BELOOFD zijn. Zij zullen een voorrecht, een onrecht doen eindigen; MAAR ZIJ ZULLEN NIEMAND REDDEN. (Niemand beteekent hier: geen enkelen burger door den groot-handel met failliet bedreigd. Nota van *Voornit*.) » De groot-handel, de bijzondere inrichtingen of de handelsmaatschappijen zullen van zeer groote voordeelen blijven genieten, die voort-spruiten niet uit de wet, maar uit den aard der zaken zelf en uit eenen gewettigden toestand.

« De strijd zal van dag tot dag moeilijker worden voor de kleinen, totdat een groot deel van hen zal verdwenen zijn en tot aan den bestis-senden zegen hunner machtige concurrenten. Dit is de onweerstaanbare strekking die zich voordoet in handel en nijverheid en welke de vrucht is eener concurrentie, die nutteloos en overigens onmogelijk kan tegengehouden worden. »

Kleine burgers,

Al wat de *Bien public* zegt is waar. Het groot kapitaal zal de grootste meerderheid van u in 't kort inslikken, gelijk de walvisch met de kleine vischjes doet.

Gij zijt woedend op ons, omdat wij, arme sukkels, samenwerkende maatschappijen hebben opgericht om, langs dien kant, ons lot te verbeteren.

Maar als gij nu met kalme oordeelt, moet gij niet bekennen dat, ware *Voornit* niet ontstaan, een of meer groote confectiehuizen te Gent bij de reeds bestaanden zouden opgericht zijn geweest?

Wat had het u gebaat, ware *Voornit* niet geboren?

Gij waart door de grootten toch uwe klanten kwijt, maar de werklieden hadden de winsten ende vrijheid voor velen hunner niet, die zij nu in hunne samenwerkende maatschappijen vinden.

Wat gaat gij doen? 't Was altijd uw droom zelf rijk te worden.

Voor u blijft dat een droom!

Gij gevoelt zelf dat gij den strijd tegen de groote kapitalisten en tegen de werkersorganisaties niet voeren kunt.

Alleen kunt gij niet strijden, gij moet dus bondgenooten zoeken.

Wie zijn uwe beste bondgenooten?

De rijken, die u zoo zeer verachten als wij? De rijken, die op meer groote magazijnen denken?

Neen.

Uwe beste bondgenooten zijn de werklieden, de socialistten.

De meerderheid van u is uit den werkersstand geboren; uw grootste cliënteel zijn de werklieden. Zij alleen voeren strijd tegen de rijken, die u niet willen opheffen, maar u zoo arm en verdrukt willen maken als zij.

Heft dus niet ons den oorlogskreet aan tegen de rijken.

Steunt de socialistten, de werklieden in hun strijd tegen de groote fortuinen die onvermijdelijk de kleinen opslurpen en helpt ons het land zoo in te richten en zoo te regeeren dat al wie werkt, een goed, verzekerd bestaan heeft en vrijheid daarbij!

Leest dit, oordeelt in volle kalme, en ge zult bekennen dat uwe redding even als de onze in de omverwerping van de regeering der rijken ligt en in de wetgeving der kleinen, zoo van kleine burgers als van werklieden en boerenknechten.

Vrienden en vijanden van het familieleven

De katholieken zeggen:

De socialistten willen de familiën vaneen scheuren.

Zij liegen:

De socialistten zijn voor het familieleven want de meerderheid hunner zijn vader van familie en zij vragen meer loon en min werken, om wat meer van het familieleven te kunnen genieten.

Om met de kinderen, wel gekleed en gevoed, ook eens naar het park of dierentuin te kunnen gaan.

De katholieken, integendeel, zijn tegen het familieleven.

Ziehier hoe:

1. De priesters en kloosterlingen zijn niet getrouwd.

2. De rijke katholieken waren er altijd tegen dat de wet de verleiders der meisjes opzoekt, omdat die rijke katholieken hunne bastaards niet zouden moeten herkennen en ondersteunen.

3. De rijke katholieken kunnen het minst van al hunne meiden, kameriësters en achterwaartst gerust laten.

4. De meeste rijke katholieken hebben lieven op kamers zitten, alhoewel zij eene vrouw en meerderjarige dochters hebben.

5. In de katholieke steden zijn er geen weezenhuizen. De arme volkskinderen worden uitbesteed aan den boer, die ze kweekt aan den kleinsten prijs en zoo worden die ditskens uren ver van hunne bloedverwanten verwijderd.

Werklieden!

Verlossen wij ons eindelijk van dit rijk papenras door den 14-October allen voor de socialistten te stemmen.

Verhuizing

Vaderland

28 Septem

« De n

der werkl

Maar als d

de schuld

naar den

anderen b

vestigen, z

te Roubaix

M. Lip

ook reeds

Wij kun

woorden d

groot Gen

Public van

« Le Co

de markte

voor de v

als der Eng

« Maar

Belgen, be

« Het is

duur zijn

waarom zij

sche bazer

dan gij d

werken ge

Belgische

« Betale

min loon

de onze?

« De E

dezelfde

onze, 30

Belgische

« Hoe e

sche werkl

uren daags

nen verdie

vlugger en

« Door

kassen) die

aanzienlijk

en even aa

te bekomet

« En de

beloften ku

het vernuft

geleend he

ven, berei

met deze

hunnen inv

doen aangr

« De dag

Gent en in

sche werkl

maken. »

Eh wel, v

de slechthe

van Lippe

boven?

Het groo

bewijst: on

hoogste lo

De weve

zijn dus de

verhuisden

uit ikzucht

roggenbro

zoeken.

Welke w

liberalen, d

digen en na

En wat

Bien Public

sen, de hoe

gen, dat

patroons va

laten, de

gang der B

Dit belet

en vlam spr

der geantsch

Dat de

De Hempt

reeds hond

hebben ges

hunne vakt

M. Jozef

den paus, l

Eenigen

slecht in z

De kath

burg vroeg

over de gr

delen, en v

vader zijne

« Ik heb

in mijne fa

Eh wel, l

stemmen v

recht van

zoo in het